

Náš dobrovolník Filip Schätz a zaměstnanec místní odnože WWF Sylvestre Elenga-Obambi při průzkumu jezera Manangoya na severu Konga.

Naše terénní aktivity:

-Kongo:

-V regionu Niari v jižní části země jsme prozkoumali některé oblasti v **opuštěné rezervaci Tsoulou** a přilehlém deštném lese v povodí řeky Leboulou. Tyto mise jsou výchozím zdrojem informací pro případné další ochrannářské i výzkumné zapojení v oblasti. **Do terénu jsme se zde vypravili opakovaně** – dvakrát dobrovolník Filip Schätz, jednou v doprovodu koordinátora Arthura Sniegona. Kromě pěších výprav do kopcovité a savanové části oblasti jsme pro přesun a průzkum použili také kajak a splavili části toku Leboulou, Niari i tzv. Modré řeky. Cílem bylo základní **zmapování ilegálních lidských aktivit v oblasti i pátrání po přítomnosti ohrožených druhů živočichů**. Přímými pozorování i daty z fotopastí jsme dokázali výskyt několika druhů primátů (guérézy, kočkodani, talapoinové), antilop lesoňů a značného množství buvolů trpasličích. Pytlácký tlak na velkou faunu je zde přítomen, ale pravděpodobně jej tlumí dosud velká nabídka ryb a sladkovodních krevet ve vodních tocích. Podle nepřímých důkazů i výpovědí místních rybářů a pytláků jsou zde k nalezení hojně také sloni pralesní, šimpanzi, gorily a luskouni. Oblast je kromě biodiverzity zajímavá též geomorfologicky s různými krasovými jevy na vápencích a ústřední formace – Modrá řeka – je v tuto chvíli rovněž ohrožena rozvojem vegetace **invazní tokozelky** – tzv. vodního hyacintu. Více informací budeme získávat během příštích misí.

- Filip Schätz uskutečnil rovněž podpůrnou misi do deštného lesa ke břehům odhlehleho **jezera Manangoya na konžském severozápadě**. Koordinátor Arthur zde v září 2020

instaloval 4 fotopasti a následné misi místních partnerů se nepodařilo všechny dohledat. Filip byl v terénu se zástupci našich partnerů z WWF Congo a místní domorodé vesnice a jednu ze dvou chybějících fotopastí nalezl. Druhá vzala za své v rašelinně temných vodách jezera, ve které dle místních bájí žije dinosaur (podobně jako mýtické zvíře mokele-mbembe v odlehlém a větším Lac Télé). Mise přinesla **přímé důkazy o přítomnosti šimpanzů, luskounů** i dalších zajímavých druhů, které lze nalézt ve fotogalerii.

-V hlavním městě Brazzaville jsme narazili na **ilegální prodejce chráněných papoušků šedých – žako**. Koordinátor vše zdokumentoval a předal k řešení partnerům ze skupiny PALF (EAGLE Network), kteří následně s agenty ministerstva životního prostředí **hlavního překupníka papoušků zatkli** a zvířata zabavili. Případ pokračuje.

-V jižním Kongu v pohoří Mayombe pokračujeme v nárazovém a dlouhodobém monitoringu **ilegálního obchodu s bushmeatem – masem volně žijících druhů**, často ohrožených. Koordinátor Arthur udržuje s jednotlivými překupníky i pytláky přátelské styky a získává o podobě obchodu i zapojených hráčích stále lepší představu. Tentokrát se podařilo zaznamenat přítomnost mnoha chráněných luskounů bělobříchých, bezoárů osináků afrických, celé řady antilop a hlodavců na maso. Během průzkumu došlo také k **vypuštění samice luskouna bělobřichého s čerstvě narozeným mládětem** (propojeným dosud pupeční sňůrou) zpět do volné přírody.

-Nadále podporujeme na dálku některé aspekty **fungování hlídek detekčních psů** v národním parku **Odzala-Kokoua** (African Parks Network) a částečně i v rezervaci **Tchimpounga** (Jane Goodall Institute).

-Navázali jsme oficiálnější spolupráci s konžskou neziskovou organizací NCO (**Nature and Conservation Organisation**) se sídlem v **Ouessou** na severu země. Spolupracovat hodláme na aspektech **průzkumu periferií chráněných území** pomocí fotopastí i akustiky na hledání možných alternativ pro obživu místních obyvatel.

-Čad:

-Na březích řeky Logone pokračovali naši místní partneři s projektem na **snížení konfliktu mezi hrochy a rolníky**, který jsme zahájili v první polovině roku 2021 ve 3 vesnicích v oblasti. **Ohrazení 61 ha úrodné zemědělské půdy přineslo první plody, a to doslova:** zejména ve vesnici Doyen na levém břehu Logone je úroda v chráněné části **polí bezprecedentně vysoká** (asi o polovinu oproti loňsku) a místní rolníci mají množství sklizené kukuřice a později přibude také rýže a maniok. Projekt hodnotíme dosud jako velmi úspěšný a za hlavní problémy je odpovědná někdy horší komunikace a koordinace na místě, nikoliv technické překážky či neúčast lidí na projektu. Zejména v obci Pandzengue však bude potřeba pro příští sezónu pracovat také s osvětou v řadách kočovného etnika **fulanských pastevců Mbororo**, kteří oblastí procházejí se svým dobytkem a elektrickou bariéru **při několika incidentech poničili**. O tomto aspektu i s místní samosprávou a tradičními vůdci nomádů budeme jednat. V nejúspěšnější obci Doyen jsme rovněž pomohli místním s **pořízením vodní pumpy**, která jim pomůže s produkcí zeleniny i během dlouhodobého období sucha.

O zahájení projektu, financovaném většinou **sponzorsky firmou Gladiium** a účastí **podpory od českých AgroTrans a Heapco** jsme podrobně informovali v jednom z předchozích reportů - z dubna až června 2021.

Setkávání s veřejností a partnery:

-E15 Technologic festival, (7. 12. 2021), přednáška Arthura pro účastníky festivalu online o potřebách ochrany přírody po technické stránce: <https://www.technologicfestival.com/>

-Přednáška Arthura pro žáky Školy Můj Projekt Mánesova v Sokolově (26.10.2021), v rámci CCBC do škol (<https://ccbc.cz/ccbc-do-skol/>);

-Přednáška Arthura pro žáky Adventure school v Sulici (1.11.2021), v rámci CCBC do škol;

-Přednáška Arthura pro studenty Střední odborné školy a Středního odborného učiliště v Praze – Čakovicích (22.11.2021) v rámci CCBC do škol (<https://ccbc.cz/ccbc-do-skol/>);

-Jednání s Rainforest Connection o možnostech spolupráce na akustické ochraně klíčových zón na některých místech, kde zejména v Kongu působíme: <https://rfcx.org/>

Mediální výstupy a osvěta:

-Oryx, Vol. 55, Issue 6, November 2021, pp. 814-815 – článek o objevu trhu s bezoáry osináků koordinátora Arthura Sniegona, Markéty Swiacké a Daniela J.Ingrama: <https://www.cambridge.org/core/journals/oryx/article/discovery-of-an-intercontinental-trade-in-porcupine-bezoars-from-the-republic-of-the-congo/FD2177DC85985A1E645AC2F9649E767B>

-Patriot Magazín, články koordinátora Arthura v říjnovém, listopadovém i prosincovém čísle: <https://www.patriotmagazin.cz/>

Dokumentace enviromentálních témat pro pozdější využití:

-Problematika výroby dřevěného uhlí v deštných lesích v Kongu.

Podněty, dotazy a připomínky směřujte prosím na info@save-elephants.org či:
Koordinátor: arthur@save-elephants.org
Místopředsedkyně: petra.kubanova@save-elephants.org
Účetnictví: petra.jerakova@save-elephants.org

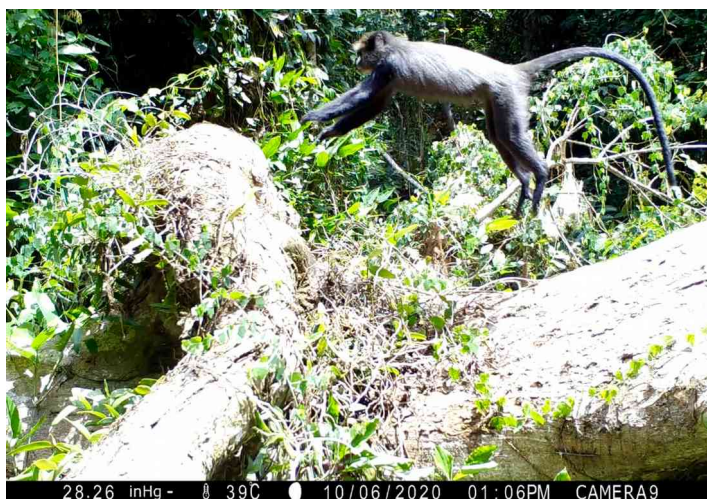
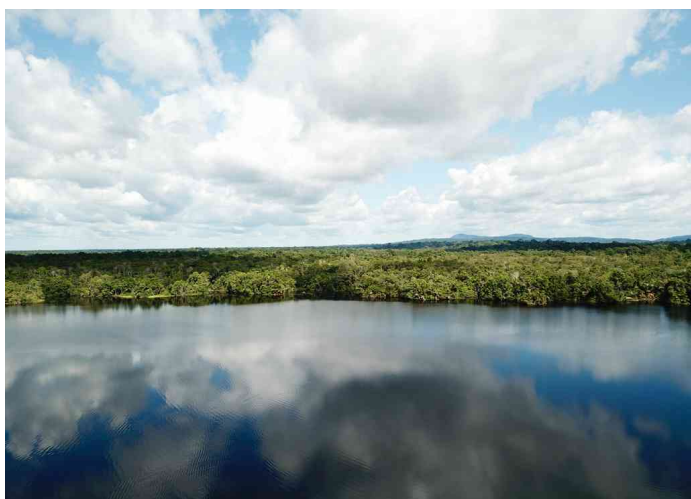
Děkujeme všem partnerům a dárcům za podporu!

Fotogalerie:

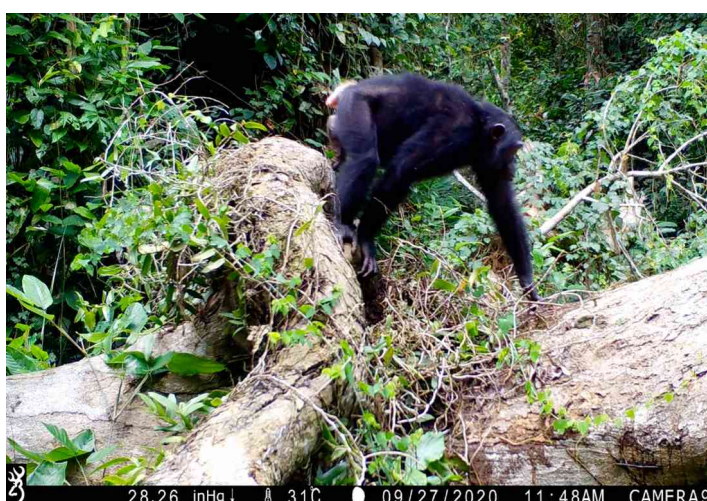

Letecké záběry na jezero Manangoya v severozápadním Kongu, které po roce opět navštívil náš dobrovolník a sejmul dříve instalované fotopasti. Drone je zapůjčený ZOO Liberec.

V pozadí na východ od jezera se nachází nejvyšší bod v Kongu – Mt. Nabemba (1020 m).

Kočkodan bělonosý (*Cercopithecus nictitans*), zaznamenaný fotopastí před padlým stromem.

Procházející šimpanz (*Pan troglodytes troglodytes*) na téže místě. Fotopast s těmito videozáznamy mohla být z logistických důvodů sejmuta až po více než roce po instalaci v září 2020.

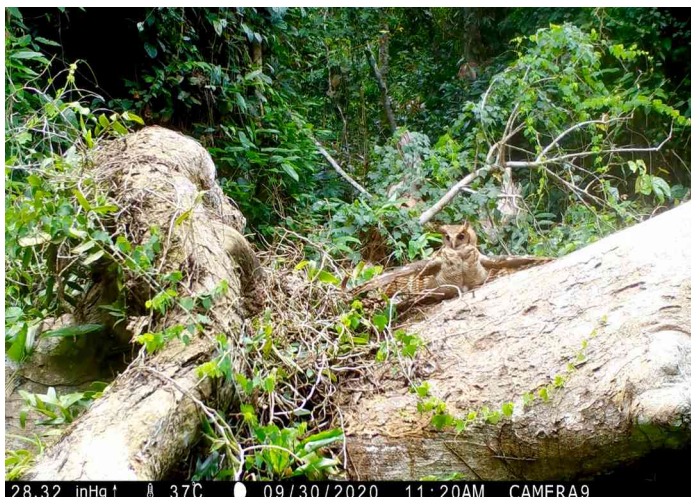
28.29 inHg - 21°C 10/16/2020 02:16AM CAMERA9

Noční záběry luskouna bělobříchého (*Phataginus tricuspidis*), hledajícího na padlém kmeni potravu.

28.29 inHg 22°C 09/25/2020 09:33PM CAMERA9

Také ženetka (*Genetta servalina*) procházela tímto místem opakovaně po mnoho nocí.

28.32 inHg 37°C 09/30/2020 11:20AM CAMERA9

Několikrát se přesně na tomto místě objevil také výr africký (*Bubo africanus*), který se tu zřejmě slunil či využíval k hygieně mraveniště.

Velcí zoborožci (*Ceratogymna atrata*) zde opět slétali z korun a lovíli velké, asi 20 cm dlouhé mnohonožky.

Překupník prodávající chráněné papoušky žako přímo na ulici v Brazzaville. Tento muž byl později i díky těmto záběrům zatčen organizací PALF (EAGLE Network).

Otřesné podmínky prodeje živých kaloňů na hlavní tržnici v Brazzaville. Tento riskantní obchod není dosud nijak regulován.

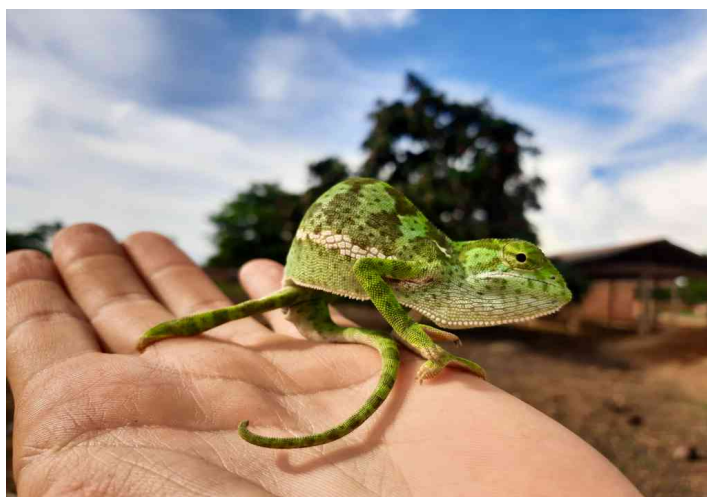
Zleva koordinátor Arthur, Wakiri N'kono Diele a Filip Schätz při průzkumu fragmentů lesa na jihu Konga.

Spodní čelist mladého šimpanze uloveného dříve na maso jako bushmeat.

Letecká dokumentace postupné destrukce části části fragmentů deštného lesa pro dřevěné uhlí a tradiční zemědělství.

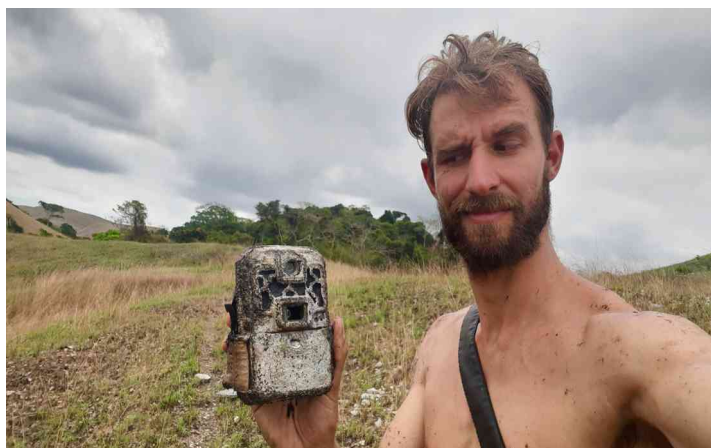
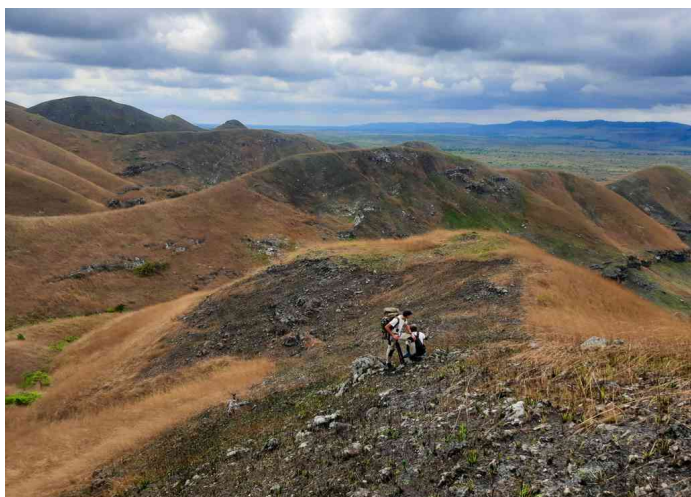

Chameleon štíhlý (*Chamaeleo gracilis*), dle pověr místních smrtelně jedovatý, jih Konga.

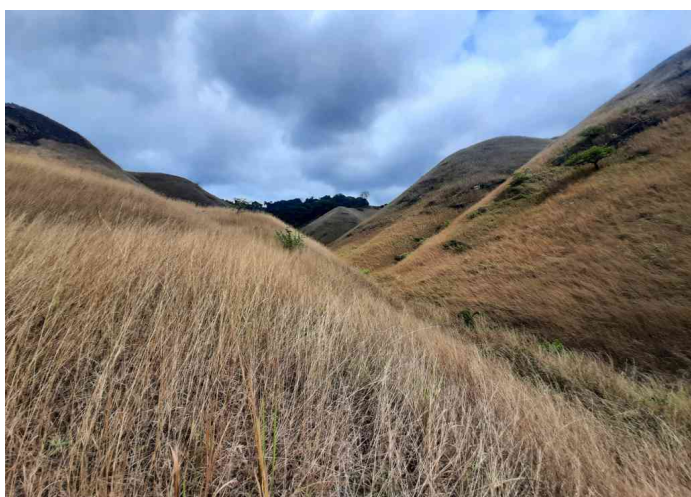

Filip Schätz a Wakiki Diele stoupají do travnatých kopců v jižní části rezervace Tsoulou na počátku období dešťů. Tato mise byla naše již několikátá návštěva této lokality.

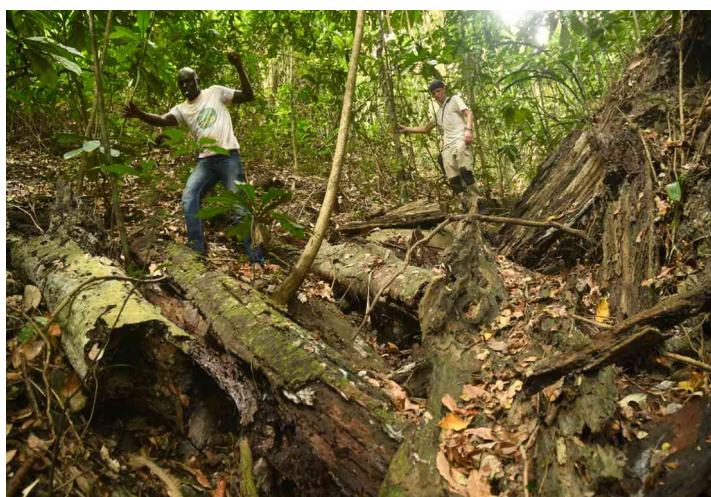

Právě proběhlé období sucha nechalo na úchvatné krajině vrásky v podobě lidmi založených požárů savany. Travní společenstva se rychle obnoví, problém to může být pro přilehlé partie lesa. Vrásky si dělá rovněž Arthur, který našel jednu z fotopastí ohořelou a nefunkční. Karta a baterie uvnitř však zůstaly netknuté a funkční. (fotopast Browning)

Pohled vzhůru směrem k jednomu z izolovaných fragmentů lesa v kopcích.

V tomto lesním bloku jsme kromě jiného před časem našli spodní čelist slona pralesního.

Stolička slona, který zde skončil neznámo jak. Přibližnou dobu jeho smrti však zjišťujeme laboratorními metodami. Výsledky zveřejníme.

Kočkodan (*Chlorocebus cynosuros*), který s tlupou překonával i travnaté partie mezi lesy.

Samec antilopy lesoň (*Tragelaphus scriptus*) na okraji fragmentu lesa v kopcovité části Tsoulou.

Mladý buvol pralesní/trpasličí (*Syncerus caffer nanus*) v ranních hodinách.

Klubák žlutozobý (*Buphagus africanus*) na srsti buvola hledá ektoparazity svého dočasného nositele.

Starší buvol natočený brzy ráno ještě za tmy.

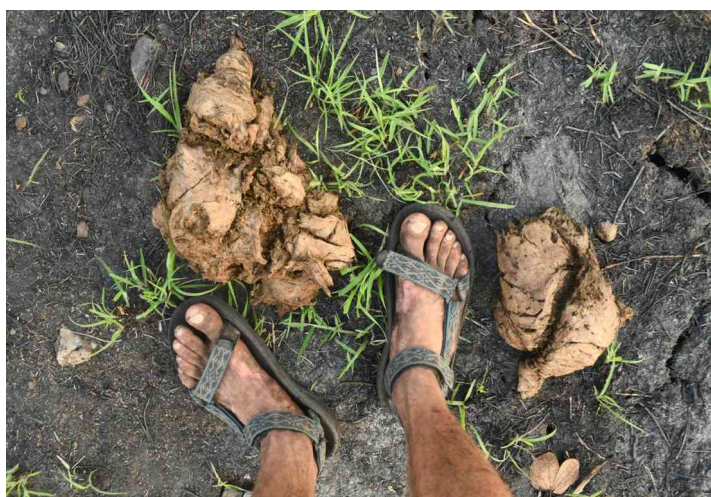
Přechod po hřebeni dále na sever (stopy ohně jsou všude viditelné) a odhalení dříve nám neznámého skalního města na vrcholku jednoho z pahorků. Skalní bloky dosahují výšky minimálně 6 metrů.

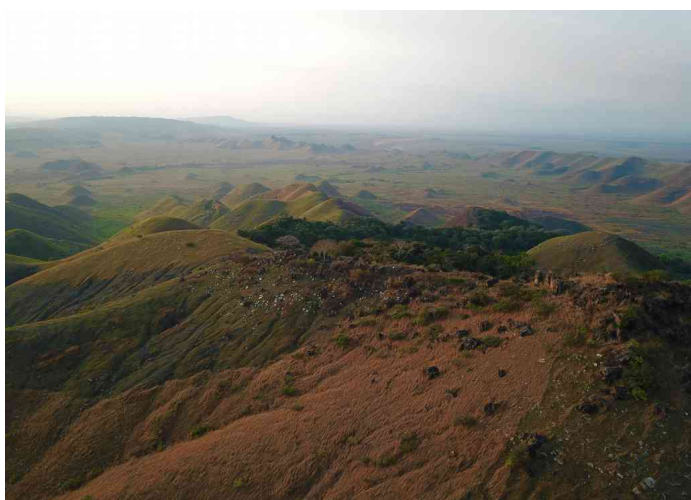
Takovéto formace jsou v Kongu naprosto unikátní a ani toto místo není všeobecně známo. Kromě stop po buvolích a jiné zvěři jsme tu našli jednu starou skleněnou láhev a žádné jiné známky lidské přítomnosti.

Trojice průzkumníků v podvečer při táboření nadhled od skalního města.

Celá oblast je protkána mnoha pěšinkami buvolů a zde je starší trus velkého jedince.

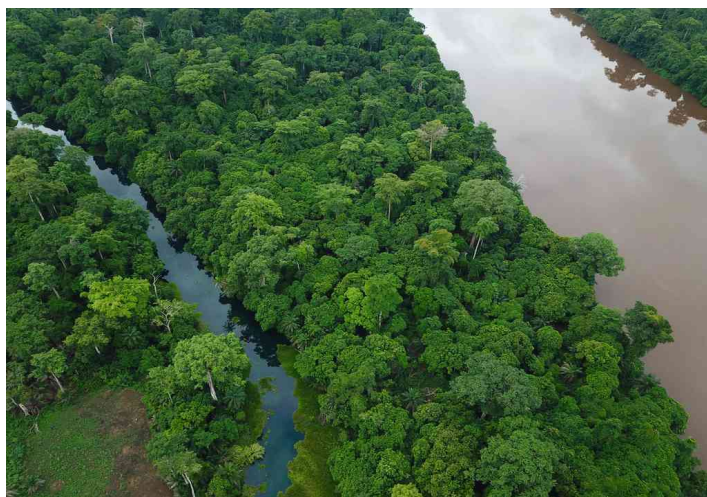
Pohled na hlavní sekci skalního města a krajinu dále na severovýchod v rezervaci Tsoulou.

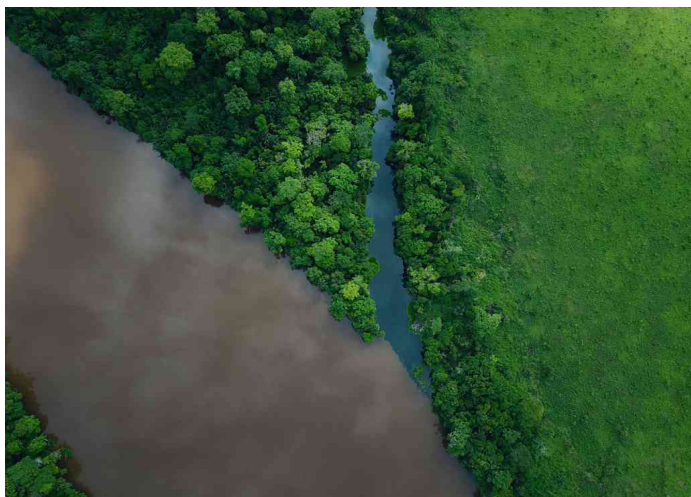
Největší lesní fragment v této části rezervace při západu slunce.

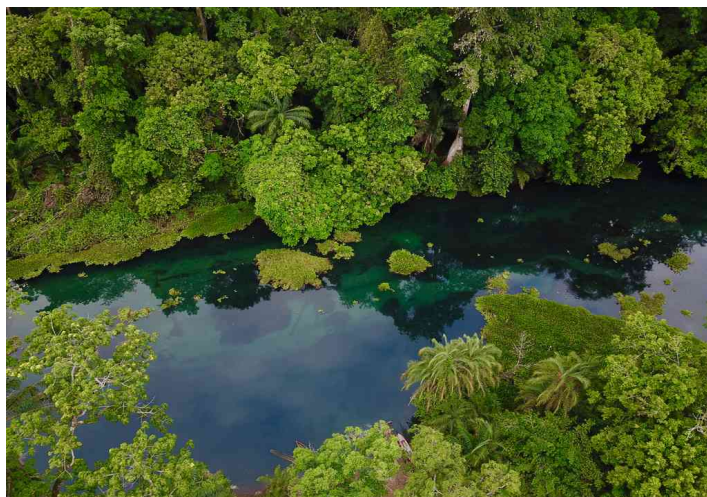
Poslední záběr z kopců na jihu Tsoulou.

Zde již paralelně tekoucí Modrá řeka a kalný veletok Niari severněji. Niari tvoří severní hranici rezervace.

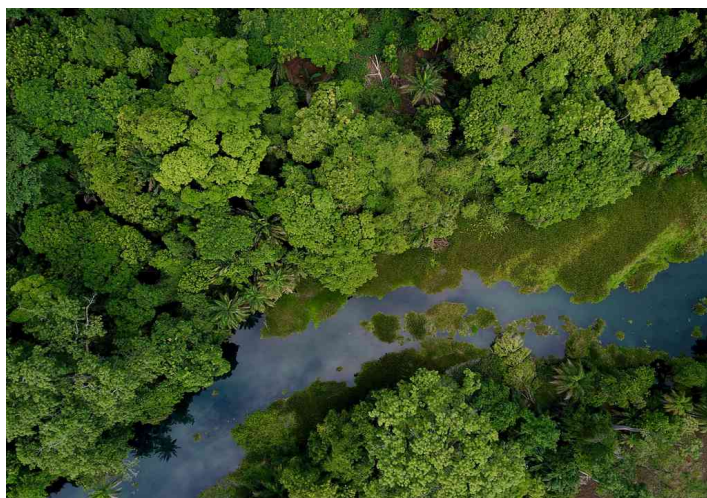
Dechberoucí soutok Modré řeky a Niari o několik set metrů po proudu.

Idylicky vyhlížející průzračná voda Modré řeky. Ohrožována bující invazní rostlinou tokozelkou - vodním hyacintem, který plave na hladině a zastíní vše pod sebou.

Bližší pohled na zapojenou vegetaci tokozelky (*Eichhornia crassipes*), která blokuje mimo jiné i jakýkoliv pohyb na člunu. Pod ní ve vodě je tma.

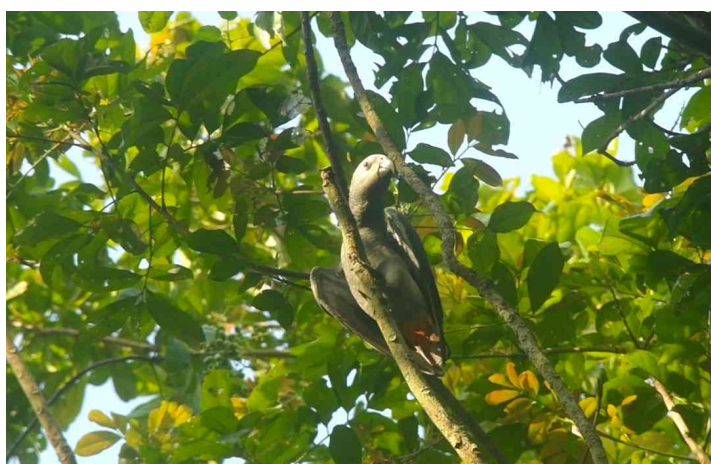
Další letecký pohled na úsek Modré řeky s polštáři tokozelky, které ji místy zcela ucpávají.

Podvodní záběry na přirozenou vegetaci v průzračné řece, která je domovem mnoha druhů roslin a nesčetnému množství ryb. Vodní hyacint toto vše ohrožuje a vytlačuje.

Hejno ryb mezi kameny na dně Modré řeky.

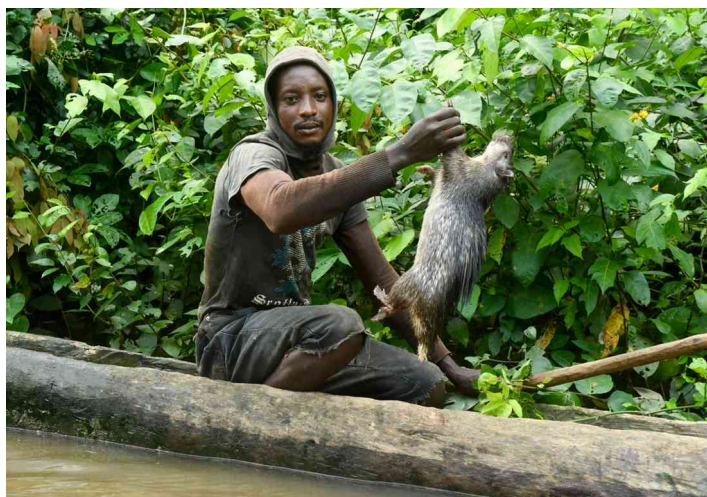
Papoušek šedý – žako, na stromě podél břehu řeky Niari.

Arthur a Filip na člunu Gumotex při prvním průzkumu řeky Leboulou, severněji od rezervace Tsoulou. Středně pomalý proud řeky je neobydlený permanentními lidskými osadami a za dva dny jsme potkali jen několik rybářů a drobných pytláků. Na pravém snímku je pohled do lesa s významným zastoupením rostlin *Marantaceae* v podrostu.

Místní rybář s pirogou naplněnou vršemi pro tradiční lov velkých sladkovodních krevet. Většina rybářů zde chytá převážně krevety.

Jiný rybář, který se pochlubil svým úlovkem mimo řeku – uloveným dikobrazem osinákem africkým.

Meandr řeky Leboulou a úseky přirozené savany v pravé části snímku.

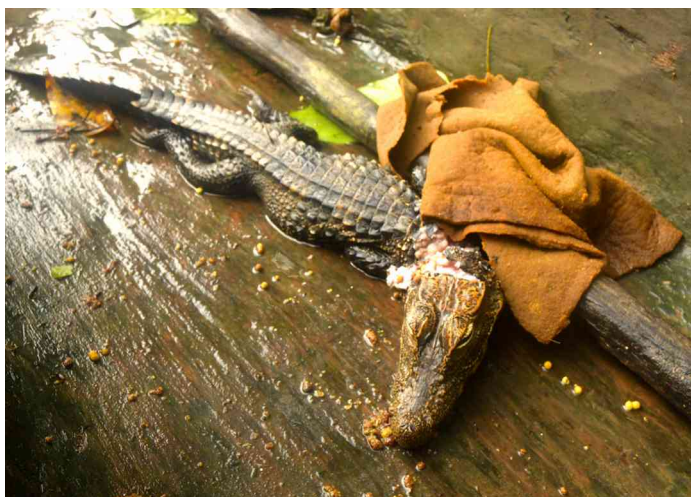
Další rybář/pytlák, který má za pasem zásobník na brokovou munici k lovu zvěře.

Tento rybář přebývá přechodně i se svou ženou v chatrči na břehu a do města na jih dojíždí jen po delším čase.

Také on chvílemi pytláčí a má starou pušku - zde ukazuje předchozí den uloveného kočkodana (prý modrohubého), kterého již vyudil.

Čerstvě zabíjící krokodýl čelnatý (*Osteolemur tetraspis*) v piroze jiných rybářů.

Meandrující Leboulou v krajině mosaiky lesů a savan.

Krasové útvary dále po proudu Leboulou. Menší jeskyně včetně hřadujících kaloňů a netopýrů uvnitř.

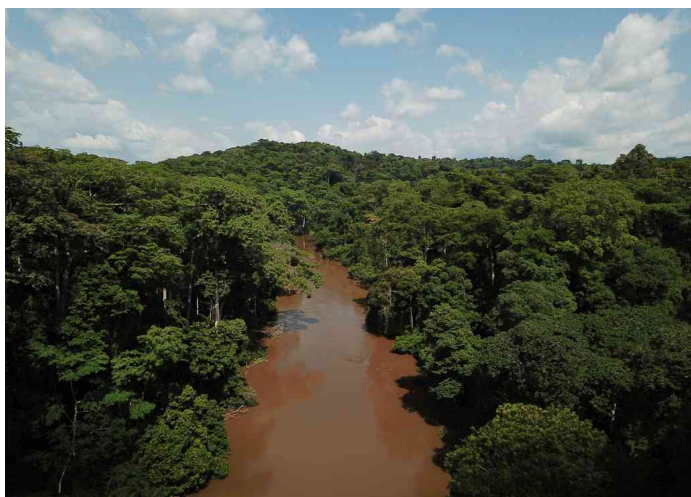
Nejmenší denní (*Miopithecus ogouensis*) druh primáta v Africe, zabavený rybářům. Jedince chytili nedaleko.

Nejevil známky zranění a okamžitě jsme jej vypustili v místě, kde jej večer předtím chytili.

Další krasové jevy přímo na útesech nad řekou.

Poslední záběr řeky Leboulou.

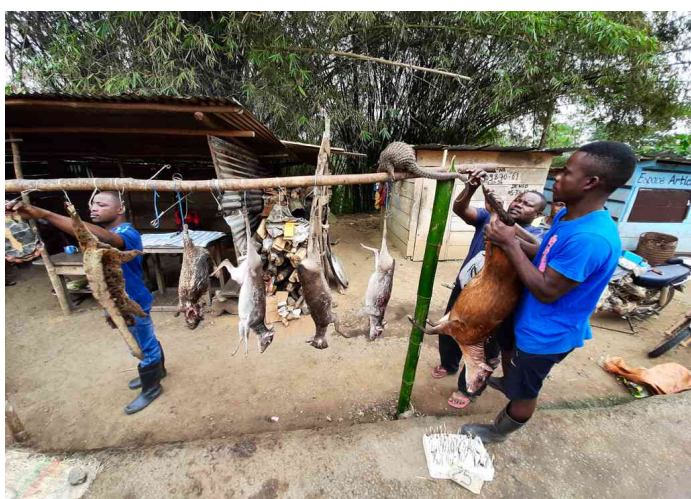
Pytláky lapený luskoun bělobřichý v pytli.

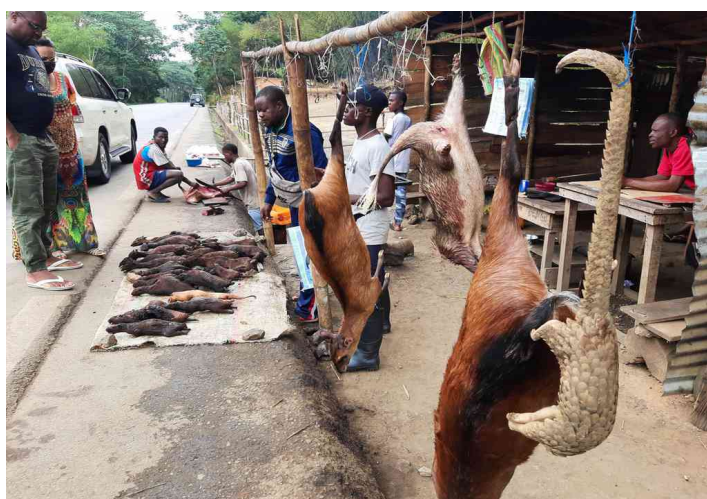
Ukázka pocestního prodeje čerstvého a uzeného bushmeatu přímo u hlavní silnice. Na snímku jsou osináci afričtí – velcí hlodavci.

Jejich ostny nemají valnou hodnotu a toto je vůbec poprvé, kdy koordinátor Arthur viděl jejich prodej (25 CFA = 1 Kč).

Takovýto prodej v tomto množství a často i druhovém složení je ilegální. Kromě běžnějších druhů jako hlodavci či antilopy se zde běžně prodávají také primáti či právě živí nebo mrtví luskouni.

Živý luskoun nabízený přímo u silnice a v pravo dva za ocas přivázaní dospělí jedinci u místních lidí, kteří se je koupili k vlastní konzumaci. Většina místních lidí zužitkovává pouze maso a šupiny pro ně nemají velký význam.

Nález novoroďičky luskouna s čerstvým mládětem. Toto je velmi vzácné pozorování.

Matka a mládě byli dosud propojení pupeční šňůrou, porod musel nastat maximálně před několika hodinami dříve.

Fotka kvetoucího baobabu a mladého baobabového plodu se včelou, kterou květ přilákal. V noci se na květech mimo jiné střídají také velcí kaloňi.

Snímky z „Hrošího projektu“ v jižním Čadu – kus elektrického oplocení proti hrochům a nově založené pole manioku s koordinátorem ve vesnici a náčelníkem vesnice Doyen.

Počátek ruční sklizně kukuřice, kterou před hrochy ochránil náš elektricky ohradník instalovaný v červnu 2021. Na sklizni se podílejí takřka všichni členové komunity.

Letošní úroda na ohrazeném kusu polí byla podle odhadů rolníků téměř dvojnásobná, než o rok dříve bez bariér. Zásahu na tom má absence hrochů a také větší důvěra zemědělců, že mohou danou plochu lépe využít bez velké hrozby ztráty.

Dohromady 328 těchto pytlů kukuřice se vypěštovalo na ohrazené části v Doyen, tedy na 27 ha. Ne celá plocha byla ovšem oseta kukuřicí.

Základy dosud nedokončené platformy pro pozorování hrochů, kterák vycházejí večer na břeh se pást.

Stádo hrochů v povzdálí na řece Logone v období sucha. Stádo je tu stále přítomno a během projektu nedošlo ke konfliktu a újmě ani na jedné straně.

Nově zakoupená vodní pumpa, která pomůže rolníkům s produkcí potravin v chráněné části polí v během období sucha.

Toto jsou již založené záhonky s několika druhy zeleniny, která bude pro místní rolníky klíčová pro lepší výživu i příjem v dlouhém období sucha.

ZOO
LIBEREC

Moment
PROSPĚŠNÝ SECOND HAND

